

2500. Vid. 304. वेदिः परिष्कृता भूमिः AK. 2, 7, 17. HALĀJ. 2, 260. 4, 77. रुच्येष्टिभूमिषु RAGH. 9, 51. सक्तं तेन — रेमे रम्यासु भूमिषु MĀRK. P. 23, 6. प्रशस्तं VARĀH. BRH. S. 44, 3. तृणानि भूमिरुदकं वाक्कतुर्वी च सूता । एतान्यपि सतां गेहे नोच्छिद्यन्ते कदा च न ॥ Platz zum Sitzen Spr. 1047. उपत्यकादेरासना भूमिः AK. 2, 3, 7. अधित्यका NĀSH. 22, 41. वृत्तं KAUC. 30. वनभूमयः Spr. 3391. प्रमद्वनभूमयः ÇĀK. 80, 22. तपोवनभूमयः 100, 22. उद्यानं R. 1, 34, 12. नगरपर्यतोद्यानभूमयः PRAB. 79, 17. श्मशानं VET. in LA. (II) 24, 20. उन्नाङ्गनभूमिषु RAGH. 1, 52. क्वायां SĪRĪJAS. 7, 15. प्रतिहारं KUMĀRAS. 3, 58. ग्लूनं KĀTJ. ÇR. 15, 7, 13. PĀR. GRHJ. 2, 17. पुद्गं AK. 2, 8, 2, 68. KATHĀS. 23, 123. स्वाध्यायं M. 4, 127. स्तुतिं AK. 3, 3, 34. वासं HIT. 17, 21. आस्थानं VET. in LA. (II) 23, 13. तैलाक्ता चूर्णिता भूमिर्वेदोमवती पुनः SUÇR. 2, 13, 12. प्रभवमयो जगति का स-धीणामपि PRAB. 24, 9. तावच्छरीरभूमीनि मम दुःखान्यभवन् MĀRK. P. 121, 34. BHĀG. P. 5, 11, 9. प्राप्तं JOGAS. 2, 27. दृढं feste Stellung 1, 14. नियुक्ता प्रतिहारभूमौ Platz so v. a. Amt RAGH. 6, 31. गच्छन्पि परा भूमिम् die höchste Stellung MBH. 4, 102. KATHĀS. 4, 91. माकृत्यमपि ततो भूमिमात्रम् so v. a. Höhe 1, 14. — b) Fußboden eines Hauses so v. a. Stockwerk: मध्यमा भूमिर्नन्दिरस्य KATHĀS. 26, 76. 72. विमानाग्रभूमीः MBH. 70. — c) Basis eines Dreiecks oder einer anderen Figur COLEBA. Alg. 69. — d) Gegenstand: विश्वासं des Vertrauens, eine des Vertrauens würdige Person HIT. 10, 22. 19, 2. 36, 19. स्नेहं 86, 14. संसार-श्चातचित्तानां तिस्रो विश्वात्तभूमयः । अतप्यं च कालत्रं च सतां संगतिरेव च ॥ Spr. 3107. — e) Stockwerk so v. a. Stufe in übertr. Bed., Grad (im Jog a): भूमिषु स्थूलसूक्ष्मालम्बनभेदेन स्थितासु चित्तवृत्तिषु अध-रामधरो चित्तभूमिं त्रितो त्रितो ज्ञात्वात्तरस्यामुत्तरस्या भूमा संयमः कार्यः JOGAS. 3, 6 in Verz. d. Oxf. II. 229, a. व्युत्थानं तिस्रमूढवित्तिसाध्यं भूमित्रयम् ebend. — f) Zunge UNĀDIR. im SĀKSHIPTAS. ÇKDR. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Jujudhāna und Vaters des Jugamūdhara HARIV. 1933 (in der neueren Ausg.). Statt भूमि steht 9207 in der älteren Ausg. तूणि, in der neueren मणि. Vgl. अ०, घ्रायानं (unter घ्रायानं, केशं, जन्मं, परितं, पानं, पायुत्तलनं, पुण्यं, फलं, वद्धं, वृद्धं, बोधिसत्त्वं, भर्गं, भृगुं, शयनं, भोजनं).

भूमिग्राण N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 340, a, 2. — Vgl. भूमीयाण.

भूमिकदम्ब भू० + क० m. eine Art Kadamba RĀGAS. im ÇKDR. भूमो० SUÇR. 2, 23, 13.

भूमिकन्दली f. eine best. Pflanze = कन्दली ÇABDĀRĀVA bei MALLIN. zu Çiç. 6, 30.

भूमिकम्प (भू० + क०) m. Erdbeben Verz. d. B. H. 94, 1. MBH. 3, 8679. R. 1, 41, 15. 2, 87, 4. VARĀH. BRH. S. 4, 12. 32 in der Unterschr.

भूमिकम्पन (भू० + क०) n. dass. MBH. 3, 13539. HARIV. 682. R. GORR. 1, 4, 122.

भूमिका (von भूमि) f. UĞĀVAL. zu UNĀDIS. 4, 45. 1) Erdboden: अन्तरं zum Schreiben zugerichteter Boden RAGH. 18, 45. Platz, Stelle: प्रमृष्टाकारभूमिक adj. KATHĀS. 43, 64. Fußboden eines Gebäudes: मठेनाहुतभूमिकेन Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 6, 307, ÇI. 27. चतुर्भूमिका गृहाः mit vier Fußböden d. i. Stockwerken PĀKĀT. 228, 41. सप्तभूमिकप्रासाद (so ist zu lesen, wie schon BENFEY bemerkt hat) 44, 18. गृहापरि भूमि-

कायामात्रः so v. a. Söller ÇĀK. Pet. Hdschr. 31, b, 1. — 2) Stockwerk so v. a. Stufe in übertr. Bed., Grad (im Jog a): मधुमतीसंज्ञा भूमिका सातात्कुर्वतः भूतेन्द्रियवर्गयिनः JOGAS. 3, 52 in Verz. d. Oxf. H. 231, b, 42. — 3) das der Rolle entsprechende Costum eines Schauspielers TRIK. 3, 36. H. 327. an. 3, 79. MED. k. 134 (wo mit ÇKDR. भूमिका st. धूमिका und वेश d. i. वेष st. देश zu lesen ist; man streiche demnach धूमिका unter धूमक). VIÇVA bei MALLIN. zu Çiç. 1, 69. UĞĀVAL. यथा हि नटस्तद्भूमिकामायाय रामो वाजातुशत्रुर्वा वत्सराजो वा भवति Schol. bei WILSON. SĀKSHĪJAK. S. 38. Çiç. 1, 69. श्रानो ऽपि तमालिङ्ग स्वप्रेषपि मुडलभम् । भूमिकामाललम्भे कामिति को वक्तुमर्हति ॥ RĀGAS-TAR. 2, 113. उद्दामवृत्तपालकृतिभूमिक adj. KATHĀS. 43, 178. Im Prākṛit: लच्छीभूमिग्रा वतमाणा उव्वसी वारुणीभूमिग्रा वतमाणा मेणग्रा पुच्छिदा VIKR. 33, 11. f. = रचना Decoration TRIK. II. an. MED. VIÇVA a. a. O. — 4) Vorrede KĀV-ĀD. und MĀDĀN. am Anfange des Werkes. — Vgl. मणिभूमिका.

भूमिगुष्माण्ड (भू० + कु०) m. eine best. Pflanze, = विदारी RATNAM. 73. भूमिखण्ड (भू० + ख०) der über die Erde handelnde Abschnitt. Titel eines Kapitels im Padmapurāṇa Verz. d. Oxf. II. 12, b, 35. 84, a, 36.

— Vgl. भूवण्ड.

भूमिखर्गुरिका (भू० + ख०) f. eine Palmenart BHĪVAPR. im ÇKDR. = खर्गुरी RĀGAS. ebend.

भूमिगर्त (भू० + गर्त) m. Grube in der Erde KATHĀS. 40, 58.

भूमिगुहा (भू० + गु०) f. eine Höhle in der Erde VJUTR. 131.

1. भूमिगृह (भू० + गृह) n. ein unterirdisches Gemach KATHĀS. 29, 90.

— Vgl. भूगृह.

2. भूमिगृह (wie oben) adj. dessen Haus der Erdboden ist, von einem Toten AV. 5, 30, 14.

भूमिचम्पक (भू० + च०) m. Kaempferia rotunda ÇABDĀK. im ÇKDR. PĀKĀT. 1, 7, 26. 10, 31.

भूमिचल (भू० + चल) m. Erdbeben KAUC. 93. 98. GORR. 3, 3, 16. MBH. 9, 614. R. 6, 36, 38. मरु० 5, 32, 37.

भूमिचलन (भू० + च०) n. dass. KAUC. 141. PĀR. GRHJ. 2, 11. M. 4, 105.

भूमिज (भू० + ज०) f. 1) adj. aus der Erde sprossend SUÇR. 1, 224, 12. —

2) m. a) der Planet Mars H. an. 3, 148. MED. g. 27. NIB. 1, 14 (nach Durgā). MĀRK. P. 123, 11. Ind. St. 2, 261. — b) Mensch RĀGAS. im

ÇKDR. — c) eine best. Pflanze, = भूमिकदम्ब ebend. — d) Bein des

Dāmons Naraka H. an. MED. — 3, f. 3) Bein der Sītā TRIK. 2, 84. H.

an. MED. — 4, n. eine best. Gemüsepflanze (गौरमुवर्णा) RĀGAS. im ÇKDR.

भूमिजगुगुलु (भू० + गु०) m. eine Art Bidellium RĀGAS. im ÇKDR.

भूमिजम्बु (भू० + ज०), f. eine best. Pflanze, = नदिपि MED. j. 86. ÇAB-

DAR. im ÇKDR. जम्बुका dass. AK. 2, 4, 2, 18. 4, 6. जम्बू f. dass. RĀ-

ĠAN. im ÇKDR. — Vgl. भूजम्बू.

भूमिजोविन् भू० + जी० m. ein Vaiçja (vom Ertrag des Landes le-

bend) ÇABDĀK. im ÇKDR.

भूमिजय (भूमि, acc. von भूमि, + जय) m. N. pr. eines Sohnes des

Virāṭa MBH. 4, 1157. 1306. 7, 804.

भूमितल (भू० + तल) n. Oberfläche der Erde, Erdboden VJUTR. 139.

pl. R. 3, 78, 29. सम्भूमितला adj. f. 5, 20, 10.

भूमिपिण्डक (von भूमि + पिण्ड) m. N. pr. einer Oertlichkeit. Ka-